

כרחל וכלאה אשר בנו שתיהם את בית ישראל

1. בראשית | פרק כט

(י) ויהי כאשר ראה יעקב את רחל בת-לבן אחי אמו ואת צאן לבן אחי אמו ויגש יעקב ויגל את האבן מעל פני הבאר וישק את צאן לבן אחי אמו: (יא) וישק יעקב לרחל וישא את-קלו ויברך: (יב) ויגד יעקב לרחל כי אתי אביה הוא וכי בורבקה הוא ותרוץ ותגד לאביה: (יג) ויהי כשמע לבן את-שמעו יעקב בור-אחותו וירץ לקראתו ויחבק-לו וינשק-לו ויביאהו אל-ביתו ויספר ללבן את כל-הדברים האלה: (יד) ויאמר לו לבן אך עצמי ובשרי אגתה וישב עמו חמש ימים: (טו) ויאמר לבן ליעקב הכי אתי אתה ועבדתני חנם הגידה לי מה-משכרתך: (טז) וללבן שתי בנות שם הגדלה לאה ושם הקטנה רחל: (יז) ועיני לאה רכות ורחל היתה יפת-תאר ויפת מראה: (יח) ויאהב יעקב את-רחל ויאמר אעבדך שבע שנים ברחל בתך הקטנה: (יט) ויאמר לבן טוב תתי אתה לך מתתי אתה לאיש אחר שבה עמדי: (כ) ויעבד יעקב ברחל שבע שנים ויהי בעיניו כימים אחדים באהבתו אתה: (כא) ויאמר יעקב אל-לבן הבה את-אשתי כי מלאן ימי ואבוא אליה: (כב) ויאסף לבן את כל-אנשי המקום ויעש משתה: (כג) ויהי בערב ויקח את-לאה בתו ויבא אתה אליו ויבא אליה: (כד) ויתן לבן לה את-זלפה שפחתו ללאה בתו שפחה: (כה) ויהי בבקר והנה הוא לאה ויאמר אל-לבן מה-זאת עשית לי הלא ברחל עבדתי עמו ולמה רמיתני: (כו) ויאמר לבן לא-יעשה כן במקומנו לתת הצעירה לפני הבכירה: (כז) מלא שבע זאת ונתנה לך גם את-זאת בעבדה אשר תעבד עמדי עוד שבע-שנים אחרות: (כח) ויעש יעקב כן וימלא שבע זאת ויתן-לו את-רחל בתו לו לאשה:

2. רש"י | פסוק יח

ברחל בתך הקטנה - כל הסימנים הללו למה, לפי שידוע בו שהוא רמאי אמר לו אעבדך ברחל, ושמא תאמר רחל אחרת מן השוק, תלמוד לומר בתך, ושמא תאמר אחליף ללאה שמה ואקרא שמה רחל, תלמוד לומר הקטנה ואף על פי כן לא הועיל לו שהרי רמהו:

3. רבינו בחיי | פסוק טו

ויש לתמוה בזה: מה היתה כוונת יעקב להתחיל להזכיר לו הזמן הגדול של שבע שנים להשתעבד בהם, ואלו היה לבן מתחיל בזה שיאמר: תעבדני שבע שנים, היה ראוי לו ליעקב שימעיט הזמן ויאמר כי די לו בעבודת ב' ושלש שנים שהוא זמן השכיר, ואיך יתחיל הוא בזה. ויתכן לפרש כי טעם "אעבדך שבע שנים", כדי שתשלים רחל י"ב שנה ויום אחד ותהיה ראויה להריון, כי קטנה היתה בת חמש שנים כשבאה עם הצאן ולא היתה ראויה לאיש כלל. ומה שיורה על זה מה שאמר לו: ברחל בתך הקטנה, כי בידוע שרחל קטנה מלאה, אבל באורו: מצד שהיא קטנה איני יכול לנשאה עכשיו, ומפני זה אמתין לה שבע שנים ואעבוד אותך, ואף על פי שהיתה ראויה לביאה, הנה יעקב גוף של קדושה לא חשב להיות עמה עד מלאת הימים שתהיה ראויה לבנים ויוכל לקיים המצוה, כי יודע היה בי"ב שבטים העתידין לצאת ממנו, ומה תועלת שישא אשה ויהיה בטל, וע"כ לא רצה לנשאה עד עבור שבע שנים ותהיה ראויה להריון.

4. סדר עולם רבה | פרק ב

נמצאו רחל ולאה נשאו בנות כ"ב, כ"ב, שהיו תאומות.

5. נחל קדומים (חיד"א)

(ט) ואבואה אליה. ואבואה גימ' כ"א כי רחל ולאה תאומות בנות כ"א שנים. רבינו מהר"א מגרמיזא ז"ל בפירושו כ"י: